

LeaveCare-LiveLife (LC-LL)

Părăsești Sistemul de Protecție – Trăiește-ți viața

Construim o rețea Europeană a persoanelor post-protecție pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție din familii adoptive sau din sistemul rezidențial pentru o viață activă și participare civică

n. 2017-2-IT03-KA205-011223

CLPG – Care Leaver Participation Group Ateliere Participative pentru tinerii post-protecție

Ghid orientativ

Document information	
Due date of Intellectual Output	
Actual submission date	
Revision	All partners
Author	Jim Goddard, David Graham (CLA)

This project has been funded with support from the European Commission.

This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

DELIVERABLE REVIEW HISTORY

Version	Name/Partner	Status *	Date	Summary of changes
V0	CLA	A	13/09/18	First draft
V1	CLA, Agevolando	A, C	21/09/18	Second draft
V2	All partners	REV	24/09/18	Second draft revised

(*) A=Author; C= contributor; REV= reviewer; EXT = external reviewer

Conținut:

1: Introducere	3
2: Dicționar de termeni	6
3: Principiile atelierelor	7
4: Puncte Cheie în organizarea unui atelier (model).....	8
Participanți:.....	8
Pregătire:.....	8
Desfășurare și Cadru:.....	8
Discuții	8
Întâlniri: Un cadru orientativ	Errore. Il segnalibro non è definito.
5: Variații, Probleme și Sugestii	10
6: Bibliografie pentru desfășurarea atelierelor participative	11

1: Introducere

Acest ghid orientativ este creat de European Care Leavers Network (Rețeaua Europeană a Persoanelor Post-Protecție) în cadrul proiectului LeaveCare-LiveLife (finanțat prin programul Erasmus Plus) pentru a organiza ateliere participative pentru grupuri de tineri post-protecție. Organizarea și coordonarea acestor ateliere este una dintre activitățile rețelei pentru a obține obiectivul propus. Acest obiectiv este:

A crea un spațiu unde să fie promovată participarea activă a tinerilor post-protecție în deciziile care le influențează viața.

Acest obiectiv este în concordanță cu Agenda Uniunii Europene pentru Participare Activă desfășurată prin lucrul Comitetului Economic și Social (EESC). Staffan Nilsson, Președintele EESC în 2012, a subliniat astfel:

Participarea activă a cetățenilor este lipiciul care păstrează societatea unită. Democrația nu funcționează adecvat fără aceasta, pentru că democrația adevărată presupunea mult mai mult decât a ștampila un buletin de vot... Prin definiție, democrația participativă presupune persoane care să fie implicate, care să joace un rol activ... la locul de muncă, sau poate făcând parte dintr-o organizație politică sau susținând o cauză nobilă. Domeniul de activitate nu e important. Angajamentul pentru bunăstarea întregii societăți este cel ce contează. (Comitetul European Economic și Social, 2012: 4)

Persoanele post-protecție care au locuit o anumită perioadă de timp în case de copii, în familii adoptive sau în alte locuri, departe de familiile lor naturale, sunt în mod sigur printre cei mai defavorizați adulți din Europa. Ei pleacă din casă devreme – de obicei la 18 ani- pentru o viață independentă fără sprijinul familiei în timp ce mulți tineri rămân alături de familiile lor până aproape de 25 de ani, și mulți și mai târziu, și păstrează acest sprijin familial marea majoritate a vieții lor de adult. Această muncă cu tinerii post-protecție este din acest motiv în consens cu obiectivele programului Europa pentru Cetățeni 2014-2020, adoptat de Comisia Europeană în 2014. În particular, reflectă interesul acestui program pentru participarea democratică și implicarea civică.

Totodată, țările Uniunii Europene au diferite sisteme de protecție socială, politici și cadre legislative diferite, resurse, culturi și implicări diferite. De exemplu, Italia și România au o majoritate a copiilor aflați sub protecție în sisteme rezidențiale, în timp ce alte țări (cum sunt Marea Britanie, Croația și Irlanda) au o majoritate a acestor copii în familii de adopție (de tip familial). Din aceste diferențe vine nevoia de a împărtăși bune practici și de a încerca să dezvolte abordări comune care să permită în cadrul lor diversitatea țărilor europene și diversitatea de practici și medii.

Acest Ghid se bazează pe împărtășirea experiențelor între membrii Rețelei europene a persoanelor post-protecție. Include diferite strategii participative și tehnici folosite de parteneri pentru a crea în final un ghid comun pentru în folosul partenerilor și organizațiilor din alte state europene care doresc dezvoltarea strategiilor participative ale tinerilor post-protecție.

Materialele din acest ghid reflect astfel:

1. Experiența în crearea acestor Ateliere Participative în cadrul Partenerilor rețelei
2. Discuții comune și amalgamul tuturor acestor feluri de abordare ale partenerilor

Obiectivul acestui ghid este ca diferitele organizații care se ocupă de tineri post-protecție să adopte un punct comun – împărtășit de întreaga rețea europeană, dar cu posibilitatea variațiilor naționale – pentru a desfășura un atelier de participare active, care aceste ateliere să urmărească să încurajeze participarea în cadrul tinerilor post-protecție în scopul atingerii unor nivele superioare de participare activă și participare civică, în special în ce privește deciziile care le influențează direct viețile.

Abordarea comună acoperă următoarele puncte:

- Recrutarea persoanele post-protecție în cadrul atelierelor
- Locul de desfășurare și mediul ambient al atelierelor
- Gestionarea (conducerea) atelierelor
- Obținerea de rezultate clare prin aceste ateliere

Stabilește un set minim de așteptări și standarde în conducerea unui astfel de atelier în următoarele puncte:

- Un acord semnat privind intimitatea, dreptul la viață privată al participanților post-protecție
- Numărul de întâlniri cu persoanele post-protecție – între 2 și 4
- Numărul total de persoane post-protecție implicate în ateliere – aprox 15
- Numărul total de ore pe care întâlnirile trebuie să-l acopere – între 6 și 8
- Mărimea grupurilor – un minim de 15 care pot fi împărțiți în 1,2,3 grupuri diferite, mai mici
- Trebuie să rezulte un raport, recomandări și alte rezultate tangibile în urma atelierelor
- Vor rezulta evaluări care vor urmări desfășurarea atelierelor și experiența acumulată

- Cel care conduce atelierul trebuie să fie în acord cu principiile stabilite, așa cum sunt descrise în alt punct al acestui document
- Obiectivul atelierelor trebuie stabilit împreună cu participanții post-protecție la începutul atelierului
- Temele abordate vor include teme specifice în legătură cu viața instituționalizată și viața post-protecție, de exemplu – cum intri și cum trăiești în sistemul de protecție, sprijin pentru o viață independent post-protecție.
- Persoanele post-protecție vor fi selectate pe baza motivației lor și a capacității de a-și exprima opiniile, experiențele, de a discuta liber cu alți colegi și de a lua parte într-un proces participativ care va angaja crearea unei rețele mai mari pentru a îmbunătăți serviciile care le sunt oferite.

2: Dicționar de termeni

Participarea tinerilor: procesul prin care sunt împărtășite decizii care afectează viața persoanelor sau viața întregii comunități și implicit a tuturor cetățenilor. Pe acest proces de implicare este construită democrația și este un standard prin care democrațiile pot fi măsurate. Participarea la viața comunității este un drept fundamental al cetățeanului (Hart, 1992: 5).

Persoană Post-Protecție: În acest ghid folosim acest termen pentru a desemna orice tânăr cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani care a petrecut o perioadă de timp în instituțiile de protecție socială (de tip familial sau rezidențial). În general, o persoană post-protecție este aceea care a ieșit din grija instituțiilor de protecție indiferent de vârstă.

Folosim această formulă pentru a defini în limba română acea persoană care a beneficiat, de-a lungul vieții, de protecție (în oricare dintre forme – adopție, centru rezidențial, centru maternal, centre de reeducare minori) și care se află în momentul în care își croiește propriul drum în viață. În România mai este folosită formula **dezinstituționalizat**, pe care nu am folosit-o, considerând-o dificil de folosit în comunicarea orală și poate prea tehnic. Este folosit de CTI – Consiliul Tinerilor Instituționalizați, de exemplu. Vom folosi **persoană post-protecție** pentru a traduce termenul englezesc de **Careleaver**, care este folosit în Europa.

3: Principiile Atelierelor

Principiile participării au intenția de a forma o bază în lucrul cu persoane post-protecție în spațiul European prin aceste ateliere participative. Ele reflectă viziuni comune ale țărilor participante. Atelierele participative pentru tineri post-protecție susține:

1. *Vor promova participarea active, asigurând posibilitatea ca fiecare participant să aibe oportunitatea de a contribui la discuție, dar ținând cont de faptul ca fiecare își poate alege nivelul și tipul de implicare*
2. *Vor încerca să obțină un consens fără a exclude vocile personale și fără a încerca să forțeze un acord unanim*
3. *Vor informa participanții și îi vor consulta în ceea ce privește rezultatele, de-a lungul desfășurării proiectului cel puțin*
4. *Vor implica tinerii post-protecție în procesul de luare a deciziilor, cât de mult posibil, și îi vor face să contribuie la calendarul activităților din timpul întâlnirilor*
5. *Vor dovedi că fiecare tânăr post-protecție este apreciat*
6. *Tinerii post-protecție vor fi informați la începutul atelierului despre obiectivele și însemnătatea întâlnirilor și despre cum vor fi folosite rezultatele*
7. *Vor răspunde la problemele ridicate de tinerii post-protecție și vor asigura susținere în rezolvarea lor acolo unde este nevoie*
8. *Vor crea legături cu alte organizații pentru a asigura participarea tinerilor post-protecție la ateliere și pentru a obține rezultate cât mai bune în urma acestora. Vor fi create acorduri cu alte instituții relevante*
9. *Vor crea un mediu sigur, fără prejudecăți, prietenos și plăcut pentru tinerii post-protecție ce vor participa și vor respecta relațiile ce se pot crea de-a lungul procesului, cum este de exemplu păstrarea legăturii cu participanții*
10. *Vor asigura o persoană care conduce aceste ateliere cu o instruire relevantă și experiență în lucrul cu tinerii post-protecție*
11. *Vor asigura sprijinul după ce întâlnirile se vor derula, dacă e posibil*
12. *Vor încerca să reflecte diversitatea comunității de tineri post-protecție*

4: Puncte Cheie în organizarea unui atelier (model)

Atelierele dedicate tinerilor post-protecție oferă posibilitatea de a le fi auzită vocea, creează spații pentru o participare activă și de a dăruia curaj în cadrul grupului. Iată mai jos niște puncte cheie pe care să le avem în minte la pregătirea și desfășurarea unui astfel de atelier.

Participanți:

- Cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani
- Care doresc să participe la acest atelier participative, care a optat clar că dorește sau nu să participe la întâlniri/discuții
- Cu un anumit timp petrecut într-un sistem de protecție – maternal sau rezidențial
- Se va încerca realizarea unor grupuri compuse din diverși membri în ce privește vârsta, experiența, sexul, țara de origine, etnia.

Pregătire:

- Prezentarea rețelei dedicate tinerilor post-protecție organizațiilor, înaintea întâlnirilor
- Rugămintea către organizațiile partenere de a ajuta la recrutarea participanților
- Prezentarea de informații despre rețeaua europeană tinerilor post-protecție
- Protecția minorilor și a persoanelor vulnerabile sunt reguli ce trebuie folosite și avute în vedere

Desfășurare și cadru:

- Acordarea unui rol cheie, de colaborator, unui tânăr post-protecție senior
- Asigurarea unui cadru plăcut de desfășurare
- Să se convină asupra unor Reguli de bază pentru a promova comportamentul de înțelegere, ascultare și fără prejudecăți față de ceilalți
- Un acord în privința participării și a folosirii ulterioare a materialelor rezultate în urma atelierelor
- Evaluare la sfârșitul ultimei întâlniri

Discuții

concentrate pe:

Cunoștințe – atragerea atenției privind drepturile omului și ale copilului, explicarea obiectivelor proiectului

Tinerii vor împărtăși și vor compara propriile experiențe de viață

Rezultate – se vor asigura rezultate clare în urma întâlnirilor care vor constitui recomandări de schimbare a actualei situații a tinerilor post-protecție

Întâlniri – Un cadru orientativ

- O scurtă activitate introductivă
- Activitățile din cadrul întâlnirilor pot include jocuri și alte forme interactive de discuție (vezi în documentele atașate sugestii din diferite țări)
- Un acord privind confidențialitatea semnat de participanții la întâlniri
- Întâlnirile au pauze regulate pentru toți participanții
- Se începe cu o prezentare a obiectivelor întâlnirii, asupra cărora tinerii post-protecție se vor concentra și își vor stabili nivelul de participare. Deasemenea o prezentare a scopului - de a schimba sistemul de protecție.
- Asigurarea unor timpi pentru fiecare individ, dar și pentru lucrul în echipă în cadrul discuțiilor
- Lucrul în echipă – împărtășirea cu restul grupului a contribuției personale
- Lucrul în echipe mici – mici grupe de câțiva participanți, în funcție de numărul total de participanți. Fiecare grupă discută pe aceeași temă stabilită. Sunt luate notițe despre fiecare părere personală, pentru a nu se omite puncte importante
- Lucrul în echipe mari – fiecare grupă alege pe cineva din cadrul ei care să expună opiniile tuturor. Ideile importante sunt scrise pe o tablă.
- O concluzie scurtă în cadrul întregului grup de participanți.
- Grupul decide forma de prezentare a rezultatelor, având la dispoziție o varietate de medii – scris, desen, foto, video
- Rezultatele finale – scrise și prezentate în rapoarte de diferite feluri, care vor include fotografii și video.

5: Variații, Probleme și Sugestii

Următoarele notițe reflectă metodele alternative de folosite de Rețeaua Europeană Post-Protecție în a asigura participarea active a tinerilor la ateliere. Mai multe informații și detalii privind aceste metode alternative sunt oferite în cadrul documentelor atașate de membrii rețelei.

- Pot apărea probleme în lucrul cu tinerii post-protecție în grupuri mari, observație ce depinde în funcție de specificul național și de experiența post-protecție. Se poate lucra în grupuri mai mici de 3 sau 4 tineri post-protecție.
- Pot apărea probleme în lucrul cu tineri care sunt lipsiți de putere, de stimă de sine în urma instituționalizării
- În unele țări, există o lipsă a serviciilor sociale pentru tineri post-protecție, înafara sectorului non-guvernamental
- Colaborarea cu alte organizații care sprijină tinerii post-protecție, voluntary sau instituții de stat, poate fi o cale de a asigura un ajutor suplimentar pentru tinerii post-protecție în cadrul atelierelor
- Unele ateliere își pot atinge obiectivele prin învățare prin joc, creativitate și activități de cooperare.
- Evaluarea poate fi făcută în formă scrisă înainte sau după activități
- Importanța alegerii unor instrumente adecvate de a desfășura o întâlnire, care să asigure o structură care să permită o abordare distractivă și creative, dar îndreptată spre un obiectiv care să fie un rezultat valid la sfârșitul întâlnirii sau mai târziu
- Cei care conduc atelierelor trebuie să fie flexibili, capabili de a schimba cursul discuțiilor în funcție de cum se desfășoară acestea.
- Îmbunătățirea participării poate fi obținută prin lucrul în echipă, dar și prin activități individuale. Convorbiri individuale pot precede convorbirile în grup.
- Participanții pot fi evaluați după întâlniri utilizând metode de măsurat care să ofere încredere și stimă de sine
- Scopul întâlnirilor poate fi utilizat în a influența sau crea politici naționale sau standard
- Atelierele pot dezvolta și desena legături cu o paletă de actori în domeniul politicilor sociale și organizații

6: Bibliografie pentru desfășurarea atelierelor participative

European Economic and Social Committee (2012), Active Citizenship: For a Better European Society. European Economic and Social Committee: Brussels.

Hart, R. (1992) Children's Participation: From Tokenism to Citizenship. Florence: Unicef Innocenti.

Video, Youth exchange program: Be the Change, Vienna 2016.
https://www.youtube.com/watch?v=ke9Ldb_CsUc&feature=share

Video, Youth exchange program – Movie Capm Hungary 2017.
<https://www.youtube.com/watch?v=ucG6uj-sdMk>

Boal, A. (2009): Igre za glumce I ne-glumce. Zagreb: HCDO-Pili-poslovi d.o.o.

Kruščić, V. (ur.) (2007): Ne raspravljaj, igrati! Priručnik forum-kazališta. Zagreb: HCDO-Pili-poslovi d.o.o.

Scher A. & Verrall C. (2006): Novih 100+ ideja za dramu. Zagreb: HCDO-Pili-poslovi d.o.o.

Lipman D. (1999): Improving your Storytelling. Atlanta: August House.

Perrow S. (2010): Bajke I priče za laku noć. Terapeutske price za djecu. Velika Mlaka: Ostvarenje

Bedore B. (2004): 101 improv games for children and adults. Michigan: A Hunter House SmartFun book.

Matthews J. & Matthews C. (2010): Pričosvijet. Pripovjedačka knjiga. Zagreb: Plantopija.

Johnstone K. (1999): Impro for Storytellers. Theatresports and the Art of Making Things Happen. London: Faber and Faber

Ajduković, M. (1997): Grupni pristup u psihosocijalnom radu. Načela I procesi. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Interactive techniques <https://www.usf.edu/atle/documents/handout-interactive-techniques.pdf>

Creative thinking an essential skill for the 21st century

<https://inkbotdesign.com/creative-thinking/>

Creative problem solving

<http://www.creativeeducationfoundation.org/creative-problem-solving/>

The importance of evaluation <http://www.evalued.bcu.ac.uk/tutorial/importance.htm>

Active listening

<https://www.skillsyouneed.com/ips/active-listening.html>

Learn through play

<http://www.child-encyclopedia.com/play/according-experts/learning-through-play>

Playing to Heal: 5 Benefits of Play Therapy

<https://www.insightactiontherapy.com/playing-to-heal-5-benefits-of-play-therapy/>

Why play is important <http://www.playengland.org.uk/about-us/why-play-is-important/>

The Importance of Play in Promoting Healthy Child Development and Maintaining Strong Parent-Child Bonds

<http://pediatrics.aappublications.org/content/119/1/182>

The skills of problem solving <http://www.itseducation.asia/article/the-skills-of-problem-solving>